

ПРИГОДИ БАРОНА МЮНХАУЗЕНА

Рудольф Еріх Расіне « Пригоди барона Мюнхаузена

ЧАСТИНА ПЕРША

Найправдивіша людина на землі

Маленький дідок з довгим носом сидить біля каміна й розказує про свої пригоди. Його слухачі сміються просто йому в очі:

— Ох і Мюнхаузен! Оце барон!

Але він навіть не дивиться на них.

Він собі спокійно веде далі: як він літав на Місяць, як він жив серед триногих людей, як його проковтнула велетенська рибина, як у нього відірвалася голова.

Одного разу якийсь проїжджий слухав-слухав те все і раптом не стерпів:

— Усе це вигадки! Нічого того не було, що ти розказуєш! Дідок насупився і поважно відповів:

— Ті графи, барони, князі й султани, яких я мав честь називати своїми друзями, завжди казали, що я найправдивіша людина на землі.

Усі зареготали ще дужче.

— Мюнхаузен — правдива людина! Ха-ха-ха! Ха-ха-ха! Ха-ха-ха!

А Мюнхаузен, і оком не моргнувши, правив далі: про те, як на голові в оленя виросло розкішне дерево.

— Дерево?.. На голові в оленя?!

— Так. Вишня. І на вишні ягоди. Такі соковиті, солодкі...

Усі ці оповідання надруковані тут, у цій книжці. Прочитайте їх і скажете самі, чи була коли у світі людина, правдивіша за барона Мюнхаузена.

Кінь на дзвіниці

Я виїхав до Росії верхи на коні. Було це взимку. Падав сніг. Кінь підбився й почав спотикатися. Мені дуже схотілося спати. Я ледве із сідла не падав від утоми. Та даремно я

шукав, де переночувати: дорогою не трапилося мені жодного села. Що тут робити? Довелося ночувати серед поля.

Навкруги ні дерева, ні кущика. Тільки маленький стовпчик стирчав з-під снігу. До цього стовпчика я ськак так прив'язав свого змерзлого коня, а сам уклався тут-таки, на снігу, й заснув.

Спав я довго, а коли прокинувся, то побачив, що лежу не в полі, а в селі, чи то краще сказати, у якомусь містечку: звідусіль мене оточують будинки.

Що таке? Де це я опинився? Як могли ці будинки вродитися тут за одну ніч? І де дівся мій кінь? Довго я не розумів, що сталося. Коли чую знайоме іржання. Це ірже мій кінь.

Але де ж він? Іржання чути звідкись ізгори. Я підвожу голову — і що ж? Мій кінь висить на вершку дзвіниці. Він прив'язаний просто до хреста.

Я вмить збагнув, у чім річ. Учора ввечері все це містечко, з усіма людьми й будинками, було геть-чисто заметене снігом, з-під нього стирчав тільки вершечок хреста. Я не знав, що то хрест, мені здалося, що то — невеличкий стовпчик, і я прив'язав до нього свого змореного коня! А вночі, поки я спав, почалася велика відлига, сніг розтав, і я незчувся, як опустився на землю. Але сердешний мій кінь так і лишився там, угорі, на дзвіниці. Прив'язаний до хреста, він не міг спуститися на землю.

Що робити?

Не довго думавши, хапаю пістолет, як слід прицілююся і влучаю просто у вуздечку, бо з мене завжди був добрий стрілець.

Вуздечка — навпіл. Кінь швидко спускається до мене. Я на нього — і вихором уперед.

Вовк, запряжений у сани

Але взимку верхи на коні незручно, набагато краще їхати саньми. Я купив собі добрячі сани й швидко подався м'яким снігом.

Надвечір уїхав я в ліс. Я був уже придрімав, коли це почув тривожне іржання. Я озирнувся й при світлі міся-

ця побачив страшного вовка, який, роззявивши зубату пащу, біг за моїми саньми. Надії на порятунок не було.

Я ліг на дно саней і з переляку заплющив очі. Кінь мій гнав як шалений. Клацання вовчих зубів лунало в мене над самим вухом.

Але, на щастя, вовк не звернув на мене ніякої уваги. Він перескочив через сани — просто у мене над головою — і накинувся на мого бідолашного коня.

В одну мить задня частина коня щезла в неситій вовчій пащі. Передня частина з болю й жаху і далі бігла вперед. Вовк в'їдався в мого коня дедалі глибше.

Коли я прийшов до тями, то вхопив батіг і, не гаючи й хвилини, заходився шмагати ним ненажерливого звіра. Він завив і рвонувся вперед. Передня частина коня, якої ще не з'їв вовк, випала з упряжі в сніг, і вовк опинився на його місці — у голоблях і кінській збруї!

Вирватися із цієї збруї вовк не міг: він був запряжений, як кінь. Я шмагав і шмагав його що було сили. Він летів уперед, тягнучи за собою мої сани. Ми мчали так швидко, що вже за дві-три години в'їхали чвалом у Петербург.

Здивовані петербуржці юрбами бігли дивитись на героя, що замість коня запряг у сани страшного вовка.

Іскри з очей

У Петербурзі мені велося добре. Я часто ходив на полювання, і тепер залюбки згадую ті веселі часи, коли зі мною мало не щодня траплялося стільки дивовижних пригод.

Одна пригода була дуже кумедна.

Річ у тім, що з вікна моєї спальні було видно великий став, де водилося дуже багато усякої дичини. Якось уранці, підійшовши до вікна, я вгледів на ставу диких качок. Миттю вхопив я рушницю й щодуху вибіг з будинку.

Однак зопалу, збігаючи східцями, я вдарився головою об двері, та так, що з очей мені посипалися іскри. Це не спинило мене.

Я побіг далі. Ось нарешті й ставок. Цілюся в найситішу качку, хочу вистрелити — і, на превеликий жах, помічаю,

що в рушниці немає кременя. А без кременя неможливо стріляти.

Побігти додому по кремій? Але ж качки можуть полетіти.

Я сумно опустив рушницю, проклинаючи свою долю, аж раптом мені сяйнула щаслива думка. Що сили мав ударив я себе кулаком у праве око. Із ока, звісно, так і сипонули іскри, і порох одразу спалахнув.

Так! Порох спалахнув, рушниця вистрелила, і я одним пострілом убив десять чудових качок.

Раджу й вам: щоразу, як надумаете розвести вогонь, добувайте іскри зі свого правого ока.

Дивовижне полювання

А втім, зі мною бували й кумедніші випадки. Якось я пробув на полюванні цілий день і надвечір натрапив у глухому лісі на чимале озеро, яке аж кишило дикими качками. Зроду-віку не бачив я такої сили качок!

На жаль, у мене не лишилося жодної кулі. А я саме того вечора чекав у гості велику компанію приятелів, і мені хотілося почастувати їх дичиною. Я взагалі людина гостинна й щедра. Мої обіди й вечері славилися на весь Петербург. Як мені вертатися додому без качок?

Довго я стояв вагаючись і раптом згадав, що в моїй мисливській торбі лишився шматочок сала. Ура! Це сало буде чудовою принадою! Дістаю його з торби, швидко прив'язую до довгого тонкого мотузка й кидаю у воду.

Качки, побачивши ласеньке, ураз підпливають до сала. Одна з них пожадливо його ковтає. Але сало слизьке і, швидко пройшовши крізь качку, вискакує в неї позаду! Отож качка опиняється в мене на мотузочку. Тоді до сала підпливає друга качка, і з нею діється те саме.

Качка за качкою ковтають сало і нанизуються на мій мотузок, немов на нитку. Не минає й десяти хвилин, а вже всі як є качки нанизані на нього, мов намисто. Можете уявити, як весело було мені дивитися на таку багату здобич!

Лишилося тільки витягти нанизаних качок і віднести до свого кухаря на кухню. Ото буде бенкет для моїх друзів!